

Viðmerking:

Jagstrið ikki tey verjuleysu

- vilja tit verja børn tykkara móti ágangi, so eru stóru
hóttaninar at finna aðrastaðni enn millum tey menningar-
tarnaðu

Fríggjadagin 7. mai viðger Sosialurin á síðunum 7, 8 og 9 stóðuna hjá fólki, sum hava menningartarn og røðslutarn. Slíkt viðkomandi sum at útvega háskúla-møguleikar til teirra við menningartarni, og uppvenjingarmøguleikar til teirra við røðslutarni. Positivt. Ja, gloyma vit eina løtu ferðir herðindini hjá teimum á Argjavegi móti øllum, sum snýr seg um at taka fulla ábyrgd, so gera tey besta tíðindablaðið í landinum. Og tað so nógv mest fjølbroyta.

Men greinin á síðu 8 í nevnda Sosiali fær meg at seta meg við telduna og gera ein roynd at koma við ikkasti til greiðslu av einum týðningarmarknum spurningi, nevniliga um hetta samfelagið er fyrri allar føroyingar (fyrri øll), ella um tað bert er fyrri tey útvaldu (hvørji tey so eru)?

Á síðu 8 skrávar blaðmaður grein undir heitinum: Mótmæla bústovni. Og greinin snýr seg um, at Serstovnadeildin hevur fingið hús í ávísnum grannalagi, og at fólk við menningartarni og øðrum eginleikum skulu búa har. Fólk í hesum grannalagi hava frætt, at hesi fólk við menningartarni eru at meta sum sera vandamikil - eina mest fyrri børn, og at tað tí ikki kann góðkast, at hesi skulu búa í einum barnaríkum umhvori. Fólk hava - sambert somu grein - tikið stig til at savna undirskriftir undir einum mótmæli móti, at tey menningartarnaðu

flyta inn.

Nú veit eg ikki, hvør ætlanin er hjá blaðmanninum við hesi greinin. Um hann skrávar hana sum lið í eini herferð móti teimum, sum ikki ynskja tey menningartarnaðu sum grannar, ella sum lið í herferð móti teimum menningartarnaðu, sum bólkur og sum menniskju. Ella um greinin bert er ein av mongum søgum, sum blaðmaðurin skal útvega arbeiðsgevarum sínum. Men tað týkist, sum rættvísgar blaðmaðurin tiltakið við orðum frá navngivnum persóni, sum sigur seg hava drúgvur royndir frá arbeiði innan psykiatríina. Hesin navngivni aftur seg ikki við at sáða iva um arbeiði teirra á Serstovnadeildini. Hann meira enn sipar til, at tey á Serstovnadeildini als ikki hava eygini við hesum menningartarnaðu um náttúra. Og so kann lesarin jú vátka sær í ímyndum um, hvussu hesi sníkja seg út á nátt og fremja einu ilgerðina fyrri og aðra eftir. Navngivni sigur, at soleiðis er tað har, hann hevur arbeitt, og soleiðis má tað so eisini vera innan Serstovnadeildina. Hóast hann neyvan veit nakað sum helst um, hvussu tey arbeiða innan Serstovnadeildina, og á nevnda bústovni. Ein ikki sorið óprofessionell niðurstaða, sum ein blaðmaður ikki eigur at lata standa óviðgjörð.

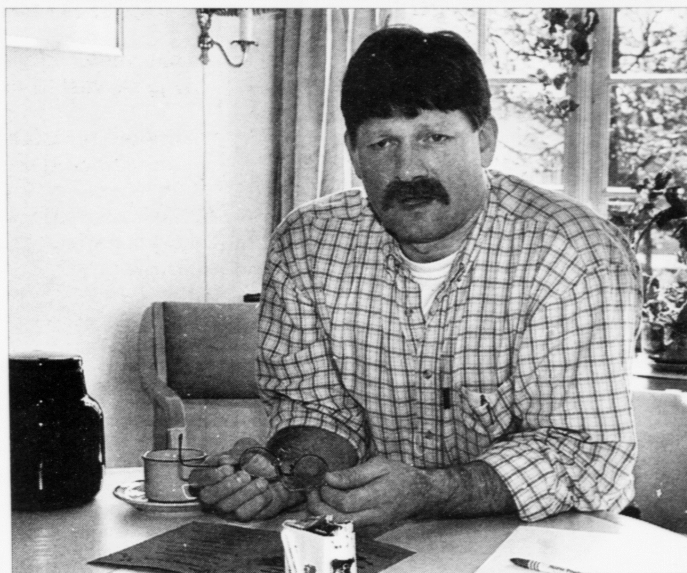
Við opnum kortum

Fólkini í umrødda grannalagnum hava rætt í tí, at tey menningartarnaðu, talan er

um, eru fólk, sum myndugleikarnir hava valt at hava eitt vakið eyga við. Og tað verður eisini hildið eitt vakið eyga við teimum døgnið runt. Tey finnast, sum halda at myndugleikarnir gera í og so nógv av í hesum sambandi. Og annars havi eg, eins og flestu við mær, fult forstáls fyrri, at foreldrar vilja verja børn síni, at tey hava ampa o.s.fr.

Men at tryggin er ilagi, prógvur sagan millum annað. Hesi fólk hava búið eina síðuvegsbreidd frá einum dagstovni í mong ár, mitt í fjølbýgdum og barnaríkum øki. Ja, tey hava verið nærmastu grannar hjá børnum í meira enn tíggju ár. Og eg fari at mæla blaðmanninum til at tosa við fólk úr teimum grannalögum, har hesi menningartarnaðu hava búið. Orsakirnar til, at bústovnurin flytur í dag, hava nakað við umsitargarligar loysnir, við ognarvirkisfrátt o.t. at gera - als einki við tey menningartarnaðu sjálvi.

Ergo er her einki fjalt undir teppinum, øll kenna treytirnar og kunnu virka sambært teimum, og allir grannar - í tí grannalagnum, eins og aðrastaðni - kunnu kenna seg fult trygg. Nakað, sum blaðmaðurin og nógv onnur við honum heldur skuldu nýtt tíð at hugsa, og kanska eisini skriva um er, um tey menningartarnaðu - umrøddu og onnur við - eru so væl vard mótvægis samfelagnum. Mótvægis okkum øðrum. Kanska eru tað tey menningartarnaðu,

-Við hesum fari eg at heita á tykkum, sum eru í ferð við at savna inn undirskriftir og tykkum, sum annars ikki ynskja, at slíkur bústovnur kemur í tykkara grannalag, um at gevast við hesum illviljaðu tiltøkum, sigur Finnur Helmsdal í viðmerking til tað, sum stóð at lesa í Sosialinum fríggjadagin 7. mai

sum eru í stóðugum vanda fyrri ágangi. Sum tann, nevnda grannalagið nú hevur hug at fremja, og eisini ágangi, sum er munandi verri og meira hóttandi enn so. Og skuldu vit ikki heldur nýtt tíðina at hugsa um, hvussu vit verja ein verjuleysan minniluta, heldur enn at lata feburin av náðileysu vælferðarsjúkuni ímyndast í jagstran av sama minniluta.

Er pláss fyrri teimum

Enda vit aftur til spurningin um hetta samfelagið er fyrri øll, so kunnu vit við m.a. stóði í greinin á síðu 8 í Sosialinum 7. mai, í hvussu er hava ein veldokumentaradán iva. Og um tað kortini skuldi verið pláss fyrri teimum ónormalu, so kunnu vit spyrja, hvar tey skulu vera. Í einum grannalagi eru tey ein hóttan fyrri börnini, í einum øðrum eru tey ein hóttan mótvægis húsaprísinum, í

einum trýða eru tey bert órógvandi elementir, í einum fjórða... Endin verður helst, at vit finna ikki annað stað fyrri teimum enn Litlu Dimun ella Slætanes. Ella kanska hevði best verið, um vit sendu tey av landinum.

Nei, tað er ikki nokk bert at vísa samfelagssinni móti teimum fitti, friðarligu og sjarmerandi, teimum, hevði eg nær sagt, normalu ónormalu hetta má og skal gerast mótvægis øllum. Ikki minst mótvægis teimum, sum spæla við opnum kortum og teimum, sum byrgja upp fyrri potentiellu vandanum.

Og kanska skuldu undirskriftinnsavarnarnir og blaðmaðurin eisini hugsa meira um teir vandar, sum fjala seg innan húsavæggir, aftan fyrri blið andlit og mangan hátt vird fólk. Har talan er um alt annað enn at spæla við opnum kortum, og her einki verður gjørt fyrri

at byrgja upp fyrri vandanum. Har øll verjuleys - normal og ónormal - eru potentiell offur.

Við hesum fari eg at heita á tykkum, sum eru í ferð við at savna inn undirskriftir og tykkum, sum annars ikki ynskja, at slíkur bústovnur kemur í tykkara grannalag, um at gevast við hesum illviljaðu tiltøkum. Um tit kenna tykkum ótrygg í samband við bústovnin, so setið tykkum í samband við Serstovnadeildina, har tit kunnu fáa bæði frágreiðingar, ráð og vegleiðing. Soleiðis at eisini tit vera við til at gera alt meira náttúrligt og trygt í øki tykkara. Soleiðis at tit kunnu gera tykkara til, at tey á bústovninum fáa eitt betri lív í grannalagnum.

Finnur Helmsdal

Fiski- og landsgrunsmarkið

Edmund Joensen royndir at sannføra føroyingar um, at vit hava slakað av tíðliga í marknatræti við bretar.

Sami maður hevur sum lagmaður sitið málinum nærri enn nakar annar, og skuldu sjónarmið hansara tí viga serliga nógv. Lat okkum tí hyggja eftir, hvussu málið tók seg upp, meðan Edmund Joensen umsatt málsök.

Løgsmansrøðan 1995: "Hóast nógvur fundir á embættismannastigi, serliga seinastu tvey árin og samrøður á ráðharrastigi, er langt partanna millum. Roynt verður at finna eina samráðingarloysn, so sleppast kann undan trýða parti, altjóða dómstólinum í Haag. Tað sum eftir er av 1995, fer væntandi at vísa,

um tað fer at eyðnast."

Løgsmansrøðan 1996: "Landgrunsmarkið millum Føroya og Bretlands er enn ein óloystur spurningur. Men áhugin fyrri undirgrundini í sonevnda "hvíta økinum" millum Føroya og Bretlands er vaksandi, og tiskil tørvurin á at fáa skil á marknaspurninginum á hesum leiðum."

Hóast vit halda okkum hava eina sterka sak, hava vit higartil roynt at sloppið undan einum tíðarkrevjandi rættarmáli, og heldur steynt móti eini samráðingarloysn. Um tað fer at eyðnast, fer helst at vísa seg áðrenn langt um liður."

Løgsmansrøðan 1997: "Í samráðingunum við bretar um landgrunsmarkið hevur enn ikki eyðnast at fáa

semju í lag millum Føroya og Bretlands. Ikki er nógv hent í málinum síðan á ólavsku í fjór. Eftir samráðingarfundin í London í mai 1996 gingi ikki ferri enn 14 mánaðir, fyrr enn tað lá fyrri hjá bretum at móta á nýggjum fundi.

Tíðin má nú vera búgvin til at fáa endaliga greiðu á, um tað er møgulegt at fáa bretar at góðtaka eina semingsloysn, sum vit føroyingar kunnu meta sum rættvísa og rimiliga."

Í árávis - ja, øll tey árinu móguleikin var har - boðaði Edmund Joensen soleiðis regluliga frá, at tíðin var komin til at fáa eina loysn á marknatræti við bretar.

"Tað sum eftir er av 1995, fer væntandi at vísa, um tað fer at eyðnast,"

segði hann í 1995.

"Um tað fer at eyðnast, fer helst at vísa seg áðrenn langt um liður," segði hann í 1996.

"Tíðin má nú vera búgvin til at fáa endaliga greiðu á, um tað er møgulegt at fáa bretar at góðtaka eina semingsloysn," segði hann í 1997.

Nú vit skriva 1999, og føroyingar halda seg hava fingið eina rimiliga loysn, sigur sami maður, at vit hava slakað av tíðliga, og at vit hava handlað skeivt og í panikki, og so leggur hann afturat, at hann sjálvur hevði fingið 96% av økinum í lastina.

Víðari sigur hann, at vit hava bert fingið tey seinastu 4% innanbörða, og at tað er alt ov lítið.

Taka vit Edmund Joensen í álvara, so fáa vit 96% + 4% til 100%. Hava vit tá ikki fingið alt tað, sum Edmund Joensen setti nosini upp eftir, spyrja vit so?

Ella heldur Edmund Joensen okkum aðrar vera so ófórar, at vit skuldu havt náðað meiri enn 100% frá bretum?

Samráðingarlíðið er í komið eftir óformligar fundir millum samráðingarleidararnar. Vit hava regluliga viðgjørt málið í úttanlandsnevndini, og vit mæla til at taka undir við tí. Sera undranarvert er, at sambandsflokkurin eisini mælir til at taka undir við málinum.

Flokkurin førir fram, at vit høvdu fingið meiri burturúr, um málið varð lagt fram á hægsta politiska stigi, men tekur ikki seg sjálvan so mikið í álvara, at hann setur fram uppskot

samsvarandi hesum?

Týðiligt, at sambandsflokkurin er komin í rass-haft av at fara seg fram í hesum máli, og at ellibit, hann nú hevur í hálslinum, er ein endin á einari óneyðugari fløkju, sum sambandsflokkurin er skuldsettur fyrri at eiga broðurpartin av.

Hergeir Nielsen